

Република Србија
ВИШИ СУД У СОМБОРУ
Број: Су V-34-24/2020
Дана: 28. октобра 2020. године
СОМБОР

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
ПИСАРНИЦА

ПРИМЉЕНО: 29.10.2020

Орган	Орг. ј.	Гр.	Лр.	ор	Вредл.
127	02	013-00-2	2020		

од 14.10.20.

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

Поштовани,

у поступку предлагања кандидата за изборне чланове Високог савета судства из реда судија, у прилогу Вам достављам Програм кандидата Дејана Терзића, судије Апелационог суда у Новом Саду, кандидата за изборног члана Високог савета судства из реда судија суда аутономне покрајине, који Програм је именовани кандидат доставио судској управи овога суда, а како би се исти на одговарајући начин истакао уз кандидатуру именованог судије.

ПРИЛОГ: Програм кандидата Дејана Терзића

С поштовањем,

СЕКРЕТАР СУДА
САМОСТАЛНИ САВЕТНИК
Мр Манела Оперта Подунавац

П Р О Г Р А М

Дејана Терзића

судије Апелационог суда у Новом Саду, кандидата за изборног члана Високог савета судства

У судском систему сам од 1988. године, пуне 32 године, пролазећи све фазе које један судија треба и мора да прође, од судског приправника, стручног сарадника, судије Општинског, Округног и Апелационог суда, те, коначно, до судије Посебног одељења за организовани криминал и ратне злочине Вишег суда у Београду. За све ово време био сам само и искључиво судија, што ми је омогућило широк и темељан увид у све проблеме и могућности судског система у Републици Србији, али и - што сматрам можда и важнијим - проблема са којима се, особито у последњих тридесет година, сусрећу суштински чиниоци тог система, судије.

Професија судије је једна од најчаснијих професија у нашој цивилизацији и не може се обављати без потпуног посвећења послу онога ко се њоме бави. Судија симболизује систем, али посебно персонификује правду, па су захтеви које пред њега ставља друштво и стручна јавност веома строги и очитују се у спектру вредности - од достојности посебне врсте до високе мултидисциплинарне стручности, најлепше описаним у народним стиховима: „...немој сине, говорити криво, ни по бабу, ни по стричевима, већ по правди бога истинога, немој сине изгубити душе, боље ти је изгубити главу, него своју огријешити душу..“ Осим тога, судија трпи и нека законска ограничења у својим грађанским правима, која нема обавезу да трпи ни једна друга особа због своје професије, па је објективна жртва и лично одрицање зарад посвећења професији веома велика и често представља оптерећење у свакодневном животу људи који се баве овом професијом. Упркос томе, велика већина колегиница и колега које сам током радног века упознао, потпуно су одани својој професији и њеним захтевима, доследно их поштујући. Такав став и понашање већине заслужује адекватан однос друштва према носиоцима судијске функције. Однос који је у периоду о којем сведочим изостао.

Први корак у исправљању неадекватног односа друштва, а посебно извршне власти, према судству и судијама, дубоко сам у то убеђен, јесте и фактичко признавање његове независности кроз испуњење свих оних законских и статутарних права, која му већ у складу са садашњим позитивним прописима припадају, а затим и унапређење статуса кроз доношење нових, унапређених прописа у тој области. Следећа или упоредна активност јесте потпуна и најшира афирмација судијског позива, истинских радних резултата судија и судова као и непрекидна и упорна заштита од сваког покушаја спољних утицаја на рад судова и судија, са коначним циљем повратка угледа и достојанства судијама и њиховој професији који им без икакве сумње припадају. На крају, одсудна борба, без одустајања, за насушно важан материјални положај судова и судија, ових потоњих не само током активног радног века, већ и по одласку у пензију.

Високи савет судства по својој је законској дефиницији независан и самосталан државни орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. У тој

својој функцији Савет има 28 надлежности кроз које се на потпун и ефикасан начин могу доследно спровести активности које сам навео, са коначном намером успостављања судства као стварне, а не формално прокламоване гране власти. У том смислу, сагласно надлежностима које Савет има, потребно је :

1. Стратешко залагање да се надлежности Високог савета судства прошире на ниво „Судске владе“, која ће управљати укупним судским системом.

У овој тачки свакако није реч о прибављању веће власти Савету, већ је циљ остваривање веће ефикасности система, целовитије испуњавање обавеза према судовима и судијама, а тиме би у потпуности били остварени Уставом загарантовани услови обављања судске власти. На овај начин компетентност чланова ВСС дошла би до пуног изражаја, као и самосталност и изворност одлука које би у том смислу Савет доносио. Наравно, оваква надлежност подразумева и далеко већу одговорност самих чланова Савета за законитост рада и одлука, коју би требало додатно нормативно прописати.

2. Стални рад на унапређењу рада ВСС у обављању постојећих надлежности, кроз највећу могућу транспарентност у раду, непрекидну и личну комуникацију чланова Савета са судовима и судијама, тренутну заштиту од сваког појединачног покушаја угрожавања судијске независности или нарушавања достојанства и ауторитета судија појединачно или судске власти у целини, стручно и компетентно учешће у давању мишљења о законским предлозима из делокруга Савета, посвећена бригаа о материјалном статусу судова и судија и упорно деловање на његовом унапређењу, као и спречавању сваког покушаја да се кроз смањење издвајања у ове сврхе и слабљење ионако лошег материјалног положаја, изврши пресудан утицај на судство.

У овој тачки унапређење рада ВСС мора се спровести и кроз унапређење стручности и посвећености раду сваког појединог члана, са свешћу о његовим обавезама и одговорностима као и о томе да су они само представници судија према којима су истински одговорни. Унапређење комуникације Савета са јавношћу огледало би се у проширивању начина представљања резултата рада и успешности путем свих могућих комуникационих начина, у реалном времену, увек када за то постоји потреба, непретенциозно, само у сврху истинитог и правременог обавештавања. Заштита независности, достојанства и ауторитета мора се вршити увек, о чему се претходно мора на ефикасан начин заузети колективни став овог органа о начину и последицама покушаја нарушавања и угрожавања. Заузимање и изношење заједничког става, нужно је као подршка, али и као фактор испољавања јединства и снаге овог највишег судског тела, симбола судске власти, у односу на друге гране власти. У давању мишљења о законским предлозима, као и предлозима уставних промена које неминовно следе, ВСС мора убудуће бити много ефикаснији, како по квалитету изнетих сугестија, које морају бити последица претходне расправе у самом ВСС, тако и у залагању да његове сугестије буду по правилу прихватане, што такође треба да представља израз ауторитета и компетентности Савета, али и његовог утицаја и истинског значаја. Материјални статус судија је болна тачка система што се види у сваком сегменту, од изгледа већине судских зграда, инвентара и информатичке опреме до возног парка, док материјални статус судија, упркос сталним уверавањима да су плате високе, јесте неадекватан за услове рада и тежину посла, па се њиме доводи у питања и уставни принцип независности. О томе као илустрација

најречитије говоре примери земаља из окружења. Потврда за овакав став, такође, лежи у чињеници да је буџет за судство у овој текућој години умањен за 20%, а наговештено је једнако умањење и за следећу.

3. Инсистирање, омогућавање и активно учешће у континуираном поступку едукације и обуке судија, понудом квалитетног и актуелног програма, његова благовремена доступност потенцијалним полазницима, како би донели правилну одлуку о учешћу, те могућност избора између више предавача.

Континуирана едукација је данас неопходан сегмент обављања судијске функције. Због технолошког и инфоматичког напретка немогуће је легислативом пратити свакодневне промене стварности, због чега су судијама, баш као и осталим сличним професијама, неопходне едукације из области у којима суде. Таква активност не сме да буде стихијска, већ строго планирана, никада *ex cathedra*, већ интерактивна, неопходна и врхунски стручна. Треба да се остварује на подручју целе републике, како би могла објединити што већи број полазника, што би истовремено било и економски много рентабилније. Поред тога, полазницима би требало начелно омогућити избор предавача кроз оцену и евалуацију појединачних семинара, јер је од велике важности однос између предавача и слушалаца. Савет би у том погледу имао иницијативну и контролну улогу, а основни носилац би, дакако, била Правосудна академија, сагласно својој намени.

У изнете три тачке наведени су, и кратко образложени, стратешки, дугорочни циљеви, чије ће остварење, сигуран сам, резултирати потпуном независношћу судске власти. Међутим, поред ових циљева, у свакодневном раду ВСС залагају се за прописивање, као и остварење вредности и стандарда који су већ законом кодификовани, али се по ставу већине судија недоследно спроводе, као и за исправљање неких конкретних недоследности, које представљају неправду за поједине носиоце судске функције. У том смислу лично ћу се и бекомпромисно залагати за:

1. Избор носилаца судијске функције на потпуно транспарентан, предвидив и објективан начин, на основу прописаних јасних критеријума, праведно и заслужено, јер супротан начин избора представља највећу неправду и лично погађа сваког оштећеног судију

2. Избор председника судова на исти начин, при чему ће један од најзначајних критеријума бити став седнице свих судија суда у који се бира, где овај критеријум који је законски услов, према мојим сазнањима у овом тренутку нема готово никакав значај

3. Унапређење положаја судских помоћника, давањем посебног статуса и стимулацијом овог занимања као самосталног, вредног и признатог, посебно имајући у виду последње године, у којима се показала сва неопходност судских помоћника у судском систему, њихова важна и аутономна улога.

4. Унапређење положаја судија за прекршаје чија је надлежност значајно проширена на велик број области, као што су предмети из области царина, девизног пословања пореских прекршаја и Закона о јавним набавкама. Оптерећеност по судији је и више од 1000 предмета, а средства од наплаћених прекршајних казни далеко превазилазе све остале

врсте судова, због чега је неопходно овим судијама повећати коефицијент, који је тренутно најнижи и износи 2,5, а судовима побољшати материјалне и радне услове.

5. Као представник судија, што је истински статус сталног члана ВСС, бићу у сталној личној комуникацији са судијама подручја одакле сам кандидат, у покушају да решим све њихове проблеме из надлежности Савета, али да помогнем и у другим приликама код објективних тешкоћа, уколико за то постоји могућност. Преузимам обавезу да о свом раду сачињавам полугодишњи извештај и електронским путем га доставим сваком судији.

Потпуно сам свестан људског и професионалног квалитета највећег броја вршилаца судијске функције, као и свих околности у којима се налазе, особито непрекидне девастације њихове улоге у друштву и политичком систему. Ако суд пресуде доноси „У име народа“, свакодневно удовољавајући насušној потреби сваког грађанина за правдом и законитошћу, која је једнака потреби за здрављем, онда је цело друштво дужно да стане уз судство, подршком сваке врсте омогућујући му тако несметан и независан рад. Овај однос се мора трајно успоставити, уз велики и описани допринос Високог савета судства.

Република Србија у својој правној традицији има наслеђе које истински обавезује и мотивише, па је дужност садашњих генерација да га се држимо и да га унапређујемо. У том смислу видим и своје учешће у раду ВСС, везан за јединствену и знамениту правну прошлост, потпуно окренут будућности која из такве прошлости мора проистећи.